

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

1. Answer in not more than two sentences :—

20

- (a) Who is contributory ?
- (b) What is "Dividend" ?
- (c) When, a person ceases to be a member of a company ?
- (d) What is stock ?
- (e) What do you mean by "Joint Venture" ?
- (f) When does transmission of shares take place ?
- (g) What is pre-incorporation contract ?
- (h) What is prospectus under the companies Act, 1956 ?
- (i) What is fixed and floating charge ?
- (j) What do you mean by lien on shares ?

2. Write short notes on any four of the following :—

20

- (a) Doctrine of Constructive Notice.
- (b) Adjudicatory Authority under FEMA, 1999.
- (c) Equity Shares.
- (d) Extra-Ordinary General Meeting.
- (e) Statement in lieu of Prospectus.
- (f) Distinguish between Private and Public Company.

3. Answer any two of the following :—

12

- (a) Articles of Association of "Shree Samarth" Co. Ltd. provided for preferential shares carrying a "Cumulative Preferential Dividend," Later on the company altered its Article by striking out the word 'Cumulative' before preference—

Answer :

- (i) Does preferential share holders of the company still entitle to a cumulative preferential dividend ?
- (ii) Distinguish between Cumulative and Non Cumulative preference shares.
- (b) The Directors of a Company passed a resolution at a Board Meeting, resolving to make a call on the shareholders. However, the amount of call money and the due date of payment were left blank in the resolution. Later, These blanks were filled by the secretary.

Answer :

- (i) Will such a call be valid ? Why ?
- (ii) What do you mean by "Calls on Shares" ?
- (c) In the meeting of "Shiv Samarth Co. Ltd" proper quorum was present at the beginning. However few members left at the mid of meeting when it proceeds to business—

Answer :

- (i) Does the departure of members, invalidate the meeting.
- (ii) What is quorum ? What should be the quorum for meetings of Public and Private Company, if Articles of Association has no provision ?

4. Answer any four of the following :—

48

- Define "Company" and discuss the advantages of incorporation with reference to case laws.
- What are the compulsory clauses in the Memorandum of Association ? In what mode and to what extent can a company alter these clauses ?
- Who is Promoter ? Discuss his position. State his duties and liabilities.
- Explain the provisions relation to appointment of auditors.
- Explain the provisions of compulsory winding up under :—
 - Inability to pay debts.
 - Just and Equitable grounds ?
- Explain the legal position of a Director ?

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

१. दोन वाक्यांपर्यंत उत्तरे लिहा.

२०

- 'सहभागी' कोण असतो ?
- 'लामांश' म्हणजे काय ?
- एखाद्या व्यक्तीस कंपनीचा सभासद होण्यास केव्हा बंधने असतात ?
- 'साठा' (stock) म्हणजे काय ?
- 'सह प्रकल्प' म्हणजे काय ?
- भागाचे प्रेषण कधी केले जाते ?
- निगमनापूर्व करार म्हणजे काय ?
- कंपनी अधिनियम १९५६, अंतर्गत "उद्देशपत्र" म्हणजे काय ?
- निश्चित आणि तरतूत प्रभार म्हणजे काय ?
- भाग धारणाधिकार (Lien on Shares) म्हणजे काय ?

२. टिपा लिहा (कोणतेही चार) :—

२०

- विधाधिक सूचनेचा सिद्धांत.
- फेमा अधिनियम १९९९ अंतर्गत अभिनिर्णय अधिकरण.
- साधारण भाग.
- असाधारण सर्वसाधारण सभा.
- उद्देशपत्रकाच्या ऐवजी निवेदन.
- खाजगी आणि सार्वजनिक कंपनी मधील फरक.

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा :--

१२

(अ) "श्री. समर्थ कंपनी मर्यादीत" यांनी आस्थापन निमावली मध्ये प्राथमिक भाग (preferential) या बरोबर सहभागी प्राथमिक लाभांश याची देखील तरतूद केली आहे. त्यानंतर सदर कंपनीने नियमावलीत दुरुस्ती करून सहभागी (Cumulative) हा शब्द काढून टाकला :

(१) प्राथमिक भागाचा भागधारक हा आताही सहभागी प्राथमिक लाभांश मिळण्यास पात्र आहे का ?

(२) सहभागी प्राथमिक भाग आणि असहभागी प्राथमिक भाग यातील फरक सांगा.

(ब) संचालक मंडळाच्या बैठकीत कंपनीच्या संचालकांनी एक ठराव पारित केला व त्यामध्ये भागधारकांकडून मागणी केली. परंतु 'मागणीची रक्कम' आणि 'रक्कम भरण्याची शेवटची तारीख' ठरावात रिकामी ठेवण्यात आली. नंतर सचिवाने ती रिकामी जागा भरली.

(१) अशी मागणी वैध आहे का ? व का ?

(२) 'भागाची मागणी' म्हणजे काय ?

(क) "शिवसमर्थ कंपनी मर्यादीत" या कंपनीचे सभेमध्ये सुरुवातीला गणसंख्या हजार होती. काही सभासद सभेच्या मधील कालावधीत सभा सोडून निघून गेले. जेव्हा कंपनीचे व्यवसायाबाबत प्रक्रिया चालू होती.

(१) सदर सभासद निघून जाण्याने सभा बेकायदेशीर होऊ शकते का ?

(२) गणसंख्या म्हणजे काय ? जर नियमावली अंकामध्ये गणसंख्येबाबत कलम नसेल तर सार्वजनिक आणि खाजगी कंपनीचे सभेसाठी गणसंख्या किती असते ?

४. खालीलपैकी कोणतेही चार सोडवा :--

४८

(अ) कंपनी म्हणजे काय ? आणि कंपनीचे एकत्रीकरण यांचे फायदे कोणते हे न्यायनिर्णयांच्या आधारे स्पष्ट करा.

(ब) संस्थापन समयलेखात सत्तीचे खंड कोण-कोणते आहेत ? कोणत्या पद्धतीने आणि कीतपत कंपनी हे खंड बदलू शकते ?

(क) प्रवर्तक कोण असतो ? त्याचा दर्जा स्पष्ट करा. त्याची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या नमूद करा.

(ड) लेखापरिक्षकांच्या नियुक्तीबाबत तरतुदी स्पष्ट करा.

(इ) खालील आधारावर कंपनीचा अनिवार्य समापनाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

(१) ऋण फेडण्याची अक्षमता.

(२) न्याय आणि समन्यायीच्या आधारावर.

(फ) संचालकाचे कायदेशीर स्थान स्पष्ट करा.